

ՄԷՋՄՈՒՄԻԽՊԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA - I - AHBAR
Grand'Rue de Pera, Tuxim 65

Համբարսա իիի սեճա եսնի ԶԱՐԵՆՊԻՆ ՎԵ ԿՈՒՄԱՐ ԻՐԹԻՍԻ

կառնելի նեշր օրոնուր:

مجموعه اخبار

کادوسی جادوسی و مرو 70

ՂԱԶԷԹԱՐԱԼԶՐԸ ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ. — Իսթանբուլ իշին սենեկի 60 շրուշ, = 6 ալըղը 35. = Թաշրա իշին սենեկի 85. = 6 ալըղը 45 ղշ. տուր: = Բօսթա իշին սենեկի 15 կառնելի 60 շառա տըր: = ԻՒԱՆԱԹ ՇԱՐԹԼԱՐԸ. — Կիսի սահիֆեյին սենեկի 5, ձեճի վե 3/4 նեճի սահիֆեյին սենեկի 3, վե 4/4 նեճի սահիֆեյին սենեկի 1 շրուշ տուր: = Զօգ տեճա տեճի իսթիֆեյին իշին ալըղնա թաղարըզ օրոնուր: = Նիսիսի 80 ղր տըր:

Ղազէթաւս վիւթէպալի խաւաւաթ իշին ՅՈՒՆԱՆԷԹ ՍՈՒԱՅԵԱՆԱ միւրաճաւաթ օրոնուր: = Խաւաթիսնի՝ Պէյօղլուստա ձաւաթի քէպիլուտ Ն. 65:

ՆՈՐ ԳԼՈՒԽ-ԳՈՐԾՈՅ ՄԸ

Ինչպէս գրած էինք կանխաւ, մայիս 12ին կատարուեցաւ Բարիդի Մայր-Եկեղեցւոյ մէջ Հ. Լազուտէրի ծննդեան հարգումով ի ներկայութեան քանի աւելի եպիսկոպոսներու, հարկաւոր քահանայից, բազմաթիւ ակադեմիականաց, երեսփոխանաց, պետական անձանց, գիտնոց, մասնագիտաց, ամենէն ուսնալ եւ ընտիր հանդիսականաց: Օղէանի եպիսկոպոսը, Մօնա Դուշէ՛ ջերմ հիացող մը Լազուտէրի՝ արտասանեց ներքոյեան մը որ քրիստոնէական պիւրիստիկական դանդաղ ճոխացող նոր հրաշակերտով մը: Այս բարձրաստիճան եկեղեցական համաբաւար էր արդէն գրական աշխարհին մէջ: Յիշեցէ՛ք, Ս. Յովհաննէս-Մկրտիչ աբ Լա Սալի եւ տիւրքի ներքոյական ճառերն ոչ միայն Յրանալի ալ եւ ամբողջ աշխարհի ծանօթացուցած էին Տիւրքիոյ արժանաւոր յաջորդին: Ուստի եւ մայիս 12ին մեծ բազմութիւն մը Բարիդի Մայր-Եկեղեցին կը փութար աշխարհի յարգանա Լազուտէրի որչափ հզօր ատենախօս մը լսելու բազմաթիւ: Բայց ամեն ոք իւր լուսաբանութեան աւելին գտաւ, զի նոյն օր Մօնա Դուշէ՛ ինքզինքն գերազանցեց եւ ներքոյական հաւատարեցաւ. գրեթէ իւր դիւցազնին: Եւ վայրկեան մ'եկաւ որ ամբողջ բազմութիւնը բնամտացին վստի խօսքերէն զմայլած եւ յափշտակուած բուն ծափահարութեամբ մ'ակսաւ թնդացնել վիճակաւ տաճախն որբազան կամարները: Գերազանցաւ Դոմինիկանին ազդեցութիւնն յայտնի կ'երեւէր Օղէանի նկարագրին վրայ: Արդէն ժժրդ զարու կէսին վերջ մի կըցած է պերճաւոր լինել առանց Լազուտէրի: Բայց եթէ կայ մէկն որ — արտաքին Դոմինիկեան ընտանեաց — ամենէն աւելի գիտցած է օգտուել եւ ներշնչուել աստուածախօս վարդապետէն՝ այն ալ սոյն գրադէտ եպիսկոպոսն է անշուշտ: Հակառակ անձկաբաւ միջակութեան որ ամենէն բարձր հոգիներու մէջ տուներն կը փնտռէ, եւ եթէ չգտնէ՝ կը հնարէ, սրբազան ատենախօսն ամեն ինչ գովեց իւր դիւցազնին մէջ, եւ զայն ներկայացուց իրեն գերազանց պարզ եւ զոր երկինք չնորսած էր Յրանալի եւ Եւկեղեցւոյ: Այսպէս լուսաւոր եւ շողողուն պատկերներու մէջ մեզ կը ներկայանայ Լազուտէր իւր վեհ եւ գրաւիչ գէմբով, երբեք լուսապսակ ի գլուխ, լուսապսակ հրաշքու եւ յաղթական ջատագովի, մեծ քաղաքացւոյ, կատարեալ եւ սրբալիք վանականի:

Այս վստի քահանայն որ մի փառասիրութիւն միայն էր ունեցած, ինքզինքն անանցանելու փառասիրութիւնն ըստ օրինակի իւր Փրկչին, ի յայտ կուգայ իրեն մին այն չքնաղ, հրաշալի եւ երկնափայլ զէմբերէն, որոց առջեւ զարեւ ու աշխարհներ համայն կուգան զմայլել եւ արբենալ, ուսանիլ եւ օրհնել: Եւ մինչ կեղծ փառքեր, սուտ եւ գողութիւն համբաւներ

կը ջախջախուին եւ կը փոշիանան ժամանակին հուժկու ժանեաց տակ, ճշմարիտ արժանիքն — որ զոհողութեանց պատու է միշտ — կը բարձրանայ տակաւ, եւ իւր արժանաւոր տեղը կը գրաւէ մի օր: Մինչ վատառողջ ժողովրդականութիւն մը վաղ կամ անագան կը մատնէ իւր կուռքերը եւ կը նստէ զանոնք տարուհեան ժայռերուն, անոնք որ արիւթ իւր ունեցան ժողովուրդն չչնիւնու, այլ զայն լուսաւորելու, ազնուացնելու, բարոյացնելու, անոնք կը վայելին վերջապէս անուն մը յատուի որ յետ երկնից՝ ամենէն ազնուական վարձարութիւնն է թերեւս անտեսել առաքնութեան եւ ճշմարիտ անձնութեան:

Աւստիկ նշանաւոր ներքոյեանին մի քանի հատուածներն. «Այսպէս ուրեմն կը գտնուի մարդ մը՝ մեռած չուրջ քառասուն տարին ի վեր, որոյ անունն խառնալուստութիւններ կը յարուցանէ տակաւին: Ժժրդ զարն որ մոռցաւ իւր որդիներէն այնքան շատեր, որոց անորոշորդար անտեսութիւնն խոտացած էր, չը մոռցաւ զայն, եւ ինչնիւր ի գերեզմանն ուր կը թաղուին զարք, իւր ժառանգորդին կտակեց յիշատակ մը որ թանկագին եղաւ իրեն:

«Նոյն իսկ որչափ աւելի կը յատմանայ ժամանակն, այնչափ աւելի այն առանձնաշնորհումն կը մեծնայ եւ կը լուսաւորի... Լազուտէր, Լազուտէր: Այս երեք կամ չորս վանկեր կը հեղուս աւանջի չգիտեմ որչափ զուարթ ու փառաւոր դաշնակցութիւն մը չեմորայից, կը փչին գիտաց չգիտեմ որչափ զովարար եւ զօրացուցիչ չունչ մը կենաց՝ հաւատարմովային սղոմներու որք կուգան ի բացուստ:

«Մտորդ՝ Լազուտէր եղաւ մարմնաւորութիւնն այն ճիւղ որք կ'երեւին մեզ ամենէն աւելի արժանի յարգուելու. այսինքն գեղեցիկութիւն, արիւթ իւր, հաւատարմութիւն մարդու սէրերու մէջ, մի վէ տեսած եւ չէ պահած միտքը իւր մի պատկերն նկարուած ի Հոռոմ, ուր կը բարձրաւ այնչափ երկտաւարութիւնն մտամտիով եւ մտախոհ, այն ճակատն անմահ, այն «աչքերն սեւ» երկայն արեւաւառներով: Լայնաբար եւ անխաղախ կերպիւ բացուած, այն բերանն որ կը յայտնէ անկարողութիւնն զգացման մը կամ հասարակ, կամ ստորին կամ վատ:

«Արդ ինչպէս կ'երեւէր թէ ըլլալու էր, այնպէս եղաւ: Չունեցաւ ոչ տկարութիւն նկարագրի եւ ոչ մատնութիւն սրտի:

«Գրադէտ՝ Լազուտէր գտաւ Վարդապետի եւ Պատական անձի բանաձեւերը. պարկեշտ մարդու անարժան բաւ մը չէլաւ երեքը իւր գրէն:

«Ատենախօս՝ Պօսիկն կը յիշեցնէ գրեթէ հարկաւորապէս... Լինել առ մեզ սրբազան ատենախօսներու ամենէն բարձր յետ Պօսիկի՝ զուր բաւական նախանձելի տեղ մը գրաւել է, կարծեմ:

«Յրանալի՝ հասկցաւ նա մեր ազգային հոգին, ասպետացուց, կաթողիկէ կրօնի մասին եւ կամ ոչինչ:

Երգեց նա մեր պատմական նախասնանդութիւնները, մեր քաջագործութիւնները, մեր գրական շքեղութիւնները: Ցնծաց իւր հոգին ի տես մեր փառքերուն:»

Գիտենք թէ Լազուտէր բարեկամն էր Լաւրենթի: Երբ սա հետեւելով Եկեղեցւոյ բարձրագոյն իշխանութեան դէմ՝ ուրացաւ իւր փառաւոր անցեալը, Լազուտէր անմիջապէս բաժնուեցաւ իրմէ, եւ «անյապաղ, առանց վարանելու, առանց երկդիմութեան ծռեցաւ խոնարհաբար հեղինակութեան ձեռքն եւ լուծին տակ:»

Որչափ գեղեցիկ է իւր պարզութիւնն մէջ հետեւեալ բացատրութիւնն. «Եւ հիմա է՛, երկտաւար քահանայ: Բայց թու չըթեմարդ որ կնքուեցան հնազանդութեամբ: Ուստի՝ Ե՛ւ Բարիդի Մայր-Եկեղեցւոյ բնի: Միջին դարու չտեսած բազմութիւնները ժողովէ՛ անոր հինաւորաց ապշած կամարներուն ներքեւ: Այո՛, դիմէ՛ այս հոգիներուն, երկտաւար քահանայ, դիմէ՛ այս գարուն: Մարդիկ այլ եւս չեն գիտի Եկեղեցւոյ ճամբան: Դու մի չարժամարդ հրախիւժ զանոնք քեզ հետեւելու: Իրենց հրեշտակապետ եղի՛ր: Հաւատալիք ինքնարեւութեամբ, պիտի ուսուցանես տիրաբար, զի այն է հակապատկերներու օրհներ Աստուծոյ կառավարութեան մէջ:»

Եւ ահա յուզիչ եւ կաղզուրիչ վերջաբանն. «Ստուգիւ, Պարոններ, միք արժանի չենք «լուծանել զխրաքս կօշկաց» այս մեծ մարդուն Սակայն, որդիք միեւնոյն բնագաւառին, եւ նուիրաւ միեւնոյն քահանայական օժտութեամբ՝ նոյն պատասխանատուութիւնները կը կրենք ներկային եւ ապագային առջեւ: ՊԱՐՏՈՒՆԻՔ ուրեմն ՓԱՌԱՍԻՈՐԵԼ ԶԵԿԵՂԵՑԻՆ, իրկել հոգիները, ծառայել երկրին: Իւր միջոցները լաւ եղան, առնունք զանոնք, գտնէ մեր կարողութեան չափով: Արժարենք ի մեզ այն առաքնութիւնները զորս գործադրեց նա, ներշնչուեց այն գաղափարներէ որք վարկցին զայն: Կ'ուզեմ ըսել. Բորքերնք ի մեզ խաչեցաւ Յիսուսի ի իսնչ հանդիման: Ամեն ինչ անոր կը բղխի: Առաքելներ լինենք եւս քան զիս: Իւր առաքելութիւնն եղաւ գիտութեամբ եւ անձնութեամբ, մեր չկրնար լինել տարբեր արարութիւն: Սիրենք մեր ժամանակը եւ մեր երկիրը:

«Աստուած իմ, զրկէ՛ մեզ Լազուտէրի ոգին: Դրկէ՛ մեզ արքութեան, ճշմարտութեան ոգին:»

Ն. Յ. Վ. Փ.

(*) Նախորդ յօդուածին մէջ սխալ մը կայ, կը փութամ ուղղել զայն. Լազուտէր ծնած է ի Տիւրքիոյ եւ ոչ ի Բարիդ: Ծ. Հ.

Ի դիւրութիւն գրասէր անձանց կը նըշանակենք հոս.

Eloge du P. Lacordaire, par Mgr. Touchet Lethielleux, Editeur, Rue Cassette, N. 10, Paris (Prix) 1 Fr.

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Յետ երկար անկալութեան վերջապէս Արհ. Ջնտոյեան Եպիսկոպոսն հաճեցաւ Բաղէշի Կաթողիկէ փոքրաքանակ հասարակութեան կրթական արդաւանդի վիճակն նկատի առնել եւ զայն իւր արդիւնաւոր խնամող մասնակից ընելու արաւաղութիւնն ցոյց տալ:

Ապրիլ 7ին, ճիշդ Մաղկադարդի երեկոյն, Դճնքալուսն արարողութեան պահուն վանէն հոս հասաւ Ջնտոյեան Գերաւապածան. յաւիտեական փակման դատարարուած մարտն դուր բացաւ այն օրն, ուր խուռն բազմութեամբ մը գիտեց հոգեւորապէս նոթի ժողովուրդն, ինչպէս ոչխարներն յառուակն հովիտն. քառասունամեայ հնաշէն եւ ամայի մատուռն գողցեալ վերակենդանացաւ խնամակալին ներկայութեամբ: Ջնտոյեան Ս. Հայրը՝ Աւագ շարժեալ արտածելի եւ միանգամայն փրկաւոր արարողութիւններն այս տարի աստ, ժողովուրդեան հետ կատարելու յանձն առաւ: Տասնիւրիւ օր հոս մընաց, քանիցս քարոզներ եւ յորդորներ կարդաց. քարոզներ՝ որոնք բեղմնաւոր մտքէ մը կը յորդէին, պիւրախօս լեզուով մը կ'արտայայտուէին եւ որոց ամեն մի բառը մարդկային սիրտը թունդ կը հանէր, արցունքներու հեղեղ մը կը բղխեցնէր երկարամտական կրօնապէս լքեալ մընացած ժողովուրդեան աչքերէն: Ջատիկեան չորրորդ օրը Արհ. Ջնտոյեան Գերաւապածան կը մեկնի ասկից, թողլով աստ իւր վանէն բերած ոչ-քաղցր սպաւորութիւններն՝ զորս վանեցիկներ պատճառեւ էին իրենց կրօնական յեղեղով ընթացողը. տարաւ իւր հետ ուրախ ազդեցութիւններ զորս Բաղէշցիները առթեցին իրեն Ս. Հաւատքին մէջ ցոյց տուած հաստատամտութեամբ եւ կրօնական ջերմութեամբ: Ժողովուրդը բաւական միջկարուսեցաւ Ջնտոյեան Գերաւապածան հոս ժամանումէն, տեղս զրկած վարդապետէն, եւ մանաւանդ տեղւոյս բարոյական յառաջգիտութեան համար ըրած խոստումներէն, որոնք պիտի իրագործուին անշուշտ, եթէ Կաթողիկոսական Ս. Աթոռէն ալ պէտք եղած նիւթական աջակցութիւններ չզլացուին: Եւ ինչո՞ւ Պատրիարքարանք չօգնէ, քանի որ հոս քառասուն տարուան մօտ է որ Կաթողիկէութիւնը մուտք գործել է, եւ ցայժմ հոս զրկուած վարդապետներն ալ, ըլլալ Ջնտոյեանի, ըլլալ Յովհաննէսեանի օրով, իրենց մատուռն երեսուն տնտրէ աւելի համախառնուած Կաթողիկէ ժողովուրդ մը տեսեր են: Ահա այս պատճառաւ է որ հիմայ ժողովուրդը Արհ. Ջնտոյեանին հետեւ ասպա Ամեն. Կաթողիկոսին խնդրամատոյց ըլլալու տրամադիր են նորեկ վարդապետ Յովհաննէս Նապանտեանին Առաջնորդութիւնն բերիլ տալու համար, եւ այսու տարւոյն տակ դնել թեմական որ գրեթէ անբանալի չձգէ: Եւ ստուգել Յովհաննէս վարդապետն՝ ուսնալ, եւ կեղեցասէր, գործունեայ եւ կարող անձ մը ըլլալէ զատ, ունի նաեւ ժողովուրդա-

Պ. ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Զին հաւաքէի հիւրիւմէթի իմբէրաթօօ
բիգա իլէ իմբէրաթօր՝ կրանտիւգ Սիրիւ

Տեղի վրա ըլէ թշնամիք իտիւրմը օլան մա-
նէլէլէլէլէլէլէլ խանէ վէ տիւքքահապարտան-
թաքադիք վէ միւլէլէլէլէլ միւլէլէլէլ օլմազ
դիւլէլէլ, կազ ըլէմի ալընմալը, պիլ թիթի-
ղան շէրէթօտալը օլան իրատէլի սէնիէլի
ապազըլէլէլ Բատիլանի միւլգըլէլէլ ալիսին-
տէն օլմասընա մէպիլի, թանգիլթօթ ըու-
տաւմընա գըհասէլի, իւշ արնըթա պիլթ-
մազգիւթ 5001 զշ տան 40,000 զշ ա գա-
տար գըլէլէլէլ օլան խանէլէլ իլէ 15,000
զշ ա գատար գըլէլէլէլ օլան տիւքքահա-
պարտան շէլէլ պշ., վէ 40,001 զշ տան 80
պիլն զշ ա գատար խանէլէլ իլէ 15,001
զշ տան 30,000 զշ ա գատար տիւքքահա-
պարտան 5էլը, վէ 80,000տէն հօգալը խա-
նէլէլ իլէ 30,000տէն հօգալը տիւքքահա-
պարտան 10ար զշ. օլարազ կազ ըլէմի ա-
լընմալը, վէ պու ըլէսի մախտու գօլան
վէ բուլլար վէ տէթաթիլի շասսիէ վէ
Խախտուէ թապ իլթտիլիմէսի վէ հէկտի-
լէլիլինէ գալըտալըլմամազ իլիլն շէլի թահ-
լէլիլիլ թանգիլթօթ ըուտաւմը թանսիլտա-
րալընա իսալմ վէ հէպէլէլէլէլէլէլէլ

ՄԱՐԿԱԿԱՆ	ԼՐԱՅԻ ՑԱՄԱՆԻՔ	ՏՐԻԵՆԻՆԱԹ	ԼՐԱՅԻ ՑԱՄԱՆԻՔ
Էսթիա - Սեբաստիան և Նիկոլայ Կոնստանտինով	5,500,000	Սեբաստիան	11,000,000
Լուսինյան Կոնստանտինով	2,003,121.07	Կոնստանտինով	1,085,588
Սահմանային	572,194.24	Մուսթաֆա Կալմախ	1,440,089.81
Իսթիա Կոնստանտինով	1,356,166.57	Սահմանային	1,217,257.95
Սեբաստիան Կոնստանտինով	2,417,125.58	Կոնստանտինով	6,837,122.30
Սահմանային	1,322,217.88	Կոնստանտինով	5,188.28
Կոնստանտինով	2,625,418.51	Կոնստանտինով	270,484.93
Կոնստանտինով	2,853,452.69	Կոնստանտինով	586,779.05
Կոնստանտինով	4,026,954.13		
Կոնստանտինով	282,880.13		
Կոնստանտինով	82,938.52		
Կոնստանտինով	1,022,942,510.32		1,022,942,510.32